

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza“ Iași

Facultatea de Litere

Școala Doctorală de Studii Filologice

Rezumatul tezei de doctorat

Carmen Dimitriu

Limba și stilul prozei lui Vasile Voiculescu

Conducător științific,

Prof. univ. dr. Eugen Munteanu

Iași, 2014

Cuprins

	Introducere.....	3
	Capitolul I Sfere semantice dominante și implicațiile lor stilistice	
I.	1. Dimensiunea mitico-magică a existenței.....	5
I.	2. Dimensiunea social-realistă a existenței.....	60
	Capitolul II Fenomene morfo-sintactice cu rezonanță stilistică	
II.	1. Povestirile.....	90
III.	2. Romanul.....	126
	Capitolul III Lexicul, frazeologia și procedeele artistice	
	III. 1. Lexicul și frazeologia.....	155
	III. 2. Procedeele artistice – figurile de stil.....	163
	Concluzii	195
	Bibliografie	197

Introducere

Proza lui Vasile Voiculescu a menținut viu interesul criticilor literari, de la apariția ei până în prezent, ceea ce se poate explica prin faptul că textele au un pronunțat caracter modern, atât la nivelul unui conținut în care complexitatea ideatică este provocatoare și deschide multiple posibilități de interpretare, cât și la nivelul unei formule a limbajului narativ, care are evidente înclinații spre poeticitate, prin bogăția simbolică și metaforică, prin valorificarea constantă a sensurilor contative ale termenilor, care creează în context acea ambiguitate fascinantă a poeților moderni care au capacitatea, și de aici măsura talentului lor, de a electriza lexicul în vederea unor efecte expresive deosebite, după cum procedează și prozatorul.

Intenția demersului nostru analitic este realizarea unei analize stilistice cât mai adecvate a unor creații reprezentative în proza lui Vasile Voiculescu, pentru a surprinde originalitatea scriitorului din acest punct de vedere, pe mai multe nivele, precum: câmpurile lexico-semantice conturând arii tematice favorite și motive

artistice devenite leitmotive sau mituri ale operei, la care se adaugă fapte de limbaj relevante stilistic și expresive la nivel morfologic și sintactic, atât în plan propozițional, cât și frastic, precum registrul verbal, și în fine lexicul, în care se îmbină armonios registrul popular cu cel cult, registrul arhaic și regional cu cel neologic, frazeologia și, nu în ultimul rând, bogatul registru al procedeelelor artistice, unde se remarcă preferința scriitorului pentru epitetul adesea multiplu, în enumerație, crearea unor metafore inedite și a unor comparații extinse adesea cu implicații simbolice și metaforice, accentul fiind plasat prin imaginile artistice asupra elementului vizual care conferă plasticitate discursului epic.

Capitolul I

Sfere semantice dominante și implicațiile lor stilistice

I. 1. Dimensiunea mitico-magică a existenței

În lucrarea de referință *Introducere în stilistică*, Dumitru Irimia vorbește despre stilul beletristic, descriind modul în care interacționează funcțiile limbii în cadrul textelor care fac parte din această categorie și

accentuează importanța deosebită a principiului metaforic, ce determină crearea unei stări de tensiune care debutează cu lectura lingvistică a textului.

Alături de principiul metaforic, pentru acest prim capitol al lucrării, concentrat asupra identificării și interpretării câmpurilor lexico-semantice dominante ale prozei lui Vasile Voiculescu, vom avea în vedere, cu scopul de a realiza o analiză stilistică pertinentă, și alte elemente importante, care țin de dinamica semnului lingvistic, așa cum o prezintă Dumitru Irimia în lucrarea menționată mai sus, ca de exemplu polisemia maximă, caracterul deschis al semnificației și variabilitatea semnificației.

În proza lui Vasile Voiculescu, se pot identifica numeroase câmpuri lexico-semantice, multe dintre acestea cu implicații simbolice și valențe poetice, pe care le considerăm esențiale în vederea unor interpretări pertinente ale povestirilor. Câmpul lexico-semantic poate fi considerat, de aceea, o unitate de bază sau un relevant punct de plecare al unei analize stilistice menite să orienteze receptorul pe diversele direcții tematice ale operei literare, punând în evidență motive artistice și

anumite simboluri, toate acestea având un rol deosebit în desprinderea unor semnificații fundamentale, respectiv în conturarea mesajului artistic. Așadar, termenii cu încărcătură simbolică și având adesea irizări lirico-poetice din proza lui Vasile Voiculescu pot fi grupați în următoarele categorii dominante, reprezentând sfere semantice: vânat / pescuit / vietăți / regnuri / munci agricole; timp / anotimpuri / vârste umane; natură / anotimpuri / stihii; iubire / sentimente; muzică / zgomote; povestire / imaginație / artă / ficțiune / magie / miraculos; viață / moarte / demonic.

În povestirea ***Lostrița***, câmpurile semantice pe care le putem evidenția încă din incipitul operei sunt cele ale acvaticului și demonicului, asociate paradoxal unei frumuseți aparent distructive, precum aceea a peștelui care poate căpăta înfățișare de femeie ademenitoare, ducând invariabil la moarte, amintind astfel de mitul sirenei sau de mitul popular românesc al ielelor, resemantizate într-o narațiune alegorică, având un bogat și profund orizont de semnificații. Aceste reprezentări mitologice feminine devin, la Vasile Voiculescu, imagini sensibile ale frumuseții ideale divine, întruchipări ale

perfectiunii, pe care nicio ființă umană, limitată și efemeră, nu o poate contempla fără a se pierde pe sine, înstrăinându-se ireversibil de lume, dar tocmai pentru a se regăsi la un alt nivel existențial, unul superior, unde ființa umană încearcă o reînțemeiere prin contopirea cu spiritul universal, sacru și etern. De aceea, câmpurile semantice ale acvaticului și demonicului, asociate frumuseții exterioare cu aparent efect nociv, au o importanță deosebită în crearea cadrului fabulos inițial, constituind o ramă folclorică, anticipând evenimentele desfășurate în povestire. Se prefigurează experiența dincolo de omenesc, cu implicații ontologice, pe care o trăiește tânărul pescar Aliman, vrăjit de lostrița strălucind doar în momente anume în apele Bistriței, fiindcă miraculosul este rezervat doar celor inițiați și, în egală măsură, singuri, izolați, dar astfel mai sensibili, mai deschiși către sacru.

I. 2. Dimensiunea social-realistă a existenței

După o serie de povestiri cu un conținut grav, plasând subiectul în permanentă deschidere spre mitic și magic, investigând zonele de profunzime ale spiritului

uman în conexiune cu cel universal, vom aborda în demersul nostru analitic și alte povestiri din creația lui Vasile Voiculescu, în care nota ludică este accentuată, cu nuanțe de umor și ironie, iar problematica nu mai este situată sub semnul misterului indescifrabil, ci în lumina obiectivă a rațiunii, ce adesea risipește poezia sau se ambiționează să îi evidențieze lipsa de pragmatism. Este cazul povestirii *Fata din Java*, unde, prin tehnica insertiei, ni se relatează o întâmplare cu întorsătură comică, de către unul dintre personaje, devenit narator secundar.

Încercând să confere consistență trecerii sale prin lume, naratorul-poet se retrage în intimitatea camerei sale răcoroase și întunecoase, pentru a se dedica unei alte arderi, de data aceasta lăuntrice, unei combustii spirituale în căutarea inspirației pentru un nou volum de versuri, după cum se subliniază prin termeni precum *temperatură, fierbere, vulcan, erupție*. Cititorului atent nu îi scapă, desigur, nuanța ironică a acestor termeni în context, nuanță ce se păstrează în discursul narativ până la final, când ni se arată că poetul își asumă creația ca destin, ca imperativ lăuntric, dezinteresându-se de

aspectul material al ocupației sale, despre care aflăm totuși pe parcurs că îi asigură o existență decentă. Termenii citați anterior pun în evidență implicarea totală a tânărului poet, care dovedește energie și entuziasm, capacitatea de a se sustrage haosului cotidian, în căutarea echilibrului lăuntric favorabil creației.

Capitolul II

Fenomene morfo-sintactice cu rezonanță stilistică

II. 1. Povestirile

Povestirea *Iubire magică*, subintitulată *Un sâmbure de roman*, resemantizează parțial mitul faustic, plasând personajul feminin, numit similar Mărgărita, în ipostaza unei vrăjitoare-strigoaice, care îl farmecă pe poet, personajul-narator al narațiunii secundare, incluse în cea principală pe baza procedului inserției, specific povestirii în ramă, utilizat frecvent în proza voiculesciană. Experiența de cunoaștere goetheeană devine aici transă erotică lipsită de implicații filosofice deosebite sau de transformări ontologice profunde, servind unei demonstrații a autorului referitoare la existența unor străvechi practici magice în zonele rurale cu resurse folclorice bogate, situate, ca în cazul de față,

între piscuri montane greu accesibile, departe de civilizația lumii moderne.

Am remarcat de-a lungul analizei noastre de până acum faptul că în incipitul povestirilor este plasat, de regulă, un fragment descriptiv, tablou sau portret, care conține numeroase sugestii anticipative, prin care se prefigurează evoluția personajelor pe parcursul derulării evenimentelor. În acest caz este vorba despre descrierea peisajului montan al zonei unde poetul merge împreună cu prietenul folclorist dornic de a cerceta satul.

La nivel morfo-sintactic, se remarcă anumite elemente semnificative, care dezvoltă în context valoare expresivă, trimițând sugestiv la sensuri de profunzime ale textului voiculescian și contribuind la conturarea mesajului artistic al operei. Mai întâi, la nivelul modurilor și timpurilor verbale, identificăm verbul *am săltat*, la indicativ perfect compus, care se referă la faptul că personajele vor avea de parcurs în acest spațiu experiențe de viață care le vor schimba decisiv cursul existenței, determinând modificări ale viziunii asupra vieții, ca în cazul poetului care ajunge în finalul povestirii să aibă o anume repulsie față de femei, sau ca

în cazul folcloristului, ducând la moartea celui care a încercat să lupte cu vraja sau să o înțeleagă. De asemenea, este vorba și despre trecerea de la spațiul lumii civilizate și de la timpul concret, cronologic, la spațiul ancestral al satului de munte, la timpul ciclic, repetabil al unor străvechi ritualuri și practici magice. Complementele circumstanțiale de loc exprimate prin substantive *din viroagă*, respectiv *în albia* punctează trecerea de la un spațiu strâmt, cel al lumii civilizate constrângătoare, care limitează rigid manifestările intime ale ființei umane, la o lume unde cele mai ascunse impulsuri sunt eliberate dionisiac prin ritualuri oculte, precum transa erotică de care este cuprins poetul când o cunoaște pe Mărgărita, aparentă ipostază autohtonă a Margaretei lui Faust. Aceste semnificații sunt puse în evidență și prin atributul substantival genitival *unui torent*, exprimat prin substantiv, precum și prin elementul predicativ suplimentar *vijelioasă*, exprimat prin adjectiv derivat de la cuvântul de bază *vijelie*, termen din același câmp lexico-semantic din care face parte și substantivul *torent*, câmpul lexical al naturii, sugerând dezlănțuirea forțelor acesteia. Iar la nivel

metaforic, există o corespondență între aspectul elementelor cadrului natural și universul lăuntric al trăirilor personajului-narator, fiind astfel sugerat vârtejul pasiunii erotice în care este prins de farmecele Mărgăritei, precum și caracterul distructiv al acestei pasiuni. Spațiul descris în mod expresiv de substantivele *vijelie* și *torent*, la care se adaugă substantivul *bolovani*, este unul al prefacerilor geologice, al frământărilor profunde ale teluricului, indicând astfel dezvăluirea unui fond de adâncime, venit din subconștient, al trăirilor ființei umane, un fond unde pornirile demonice se ambiguizează și capătă aparența unei atracții de natură sacră, eliberatoare, precum eternul feminin goethean, despre care am mai pomenit.

II. 2. Romanul

Povestea lui Zahei este o parabolă cu deschideri filosofice și metafizice, acest ultim aspect fiind sugerat de utilizarea unui substantiv inedit în context precum *zănatecul*, pentru indicarea aspirației personajului spre un ideal supraomenesc, spre absolut în sensul spiritualizării existenței. Această interpretare se susține prin faptul că substantivul menționat se referă la forma

de nebunie a celor ce văd zânele, fiind derivat de la cuvântul de bază *zână*, înrudit cu zeița Diana, sugestie a purității ideale în sens spiritual. Așadar, nebunia lui Zahei este de fapt o formă a trezirii spre adevărul esențial al ființei umane, ceea ce îl singularizează și îl face să pară, din perspectiva lumii profane, un alienat. Este nebunia celor ce văd, în sensul lui Camil Petrescu, *jocul ielelor* și apoi nu se pot integra într-o lume imperfectă, ce nu se apropie deloc de ideal. Diferența este însă faptul că Zahei nu este deocamdată conștient de semnificațiile a ceea ce i s-a întâmplat, va fi nevoie de un lung traseu al cunoașterii de sine pentru această mare înțelegere a destinului uman.

Tensiunea lăuntrică a protagonistului este sugerată la nivel morfo-sintactic prin acumulare unor attribute substantivale, precum *de furie, cu zguduiri și încleștări*, care alături de substantivul *o izbucnire* accentuează conflictul interior, zbaterea în neputința și în disperarea orbeniei, setea de răzbunare împotriva unei lumi care a ales să-l excludă din rândurile ei, ceea ce se dovedește a fi benefic în sensul autocunoașterii pentru Zahei. Astfel este exprimată ideea că personajul încă se

agață de lumea reală, unde nu și-a putut și nici nu a dorit vreodată să își definească identitatea. Furia și izbuclnirea, zguduirea și încleștarea arată și profunzimea trăirii unui om puternic din punct de vedere moral, care nu va ceda ușor nicio luptă, care nu își uită niciodată demnitatea și care poate, după spusele christice, să mute și munții din loc prin credința sa.

Capitolul III

Lexicul, frazeologia și procedeele artistice

III. 1. Lexicul și frazeologia

În ceea ce privește construcția originală a limbajului artistic, stilul lui Vasile Voiculescu se definește prin două trăsături majore: bogăția lexicală (comparabilă cu cea sadoveniană) și capacitatea de inovare la nivelul expresivității limbajului. În plină epocă avangardistă, scriitorul aderă la tradiționalism, găsimdu-și o formă de expresie pe care o putem numi pe drept cuvânt clasică, prin care se relevă în mod constant capacitatea sa de a crea imagini artistice unice, de a genera polisemantismul limbii, nuanțarea sinonimică, pletorele semantice, de a valorifica vocabularul pasiv al

limbii (arhaisme, regionalisme, cuvinte învechite, cuvinte specifice registrului popular); totodată, remarcăm apelul la neologisme și la unități frazeologice neobișnuite. La toate acestea se adaugă desăvârșita coerență semantică și coeziune sintactică, principii ce slujesc în mod magistral discursul epic, conferindu-i în ansamblu acel echilibru rar dintre formă și conținut, pe care îl regăsim doar la marii scriitori ale căror opere au trecut proba timpului.

III. 2. Procedeele artistice – figurile de stil

În povestirea *Șarpele Aliodor*, tema dezvoltă mitul binecunoscut al șarpelui casei, cu implicații simbolice interesante, pe care le vom identifica prin analiza figurilor de stil, între care predomină comparația cu substrat metaforic, metafora și epitetul, personificator sau metaforic și adesea în inversiune.

Șarpele este definit metaforic prin structura *ramură mai moale și mai cărnoasă*, pentru a exprima ideea că acesta este o emanație a forței ascunse a teluricului, un animal aflat în conexiune cu ritmurile de adâncime ale naturii și care poate stabili o relație profundă de comuniune cu ființa umană deschisă spre

sacrul firii, așa cum este copilul. Moliciunea șarpelui este asociată cu căldura, adică în esență cu puterea germinativă, iar consistența trupului său pare să descopere o interesantă consubstanțialitate cu ființa umană, idee care este accentuată și prin faptul că băiatul ascunde șarpele în sân, în contact direct deci cu trupul său.

Epitetul verbului în sintagma *încercă zadarnic* este un adverb de mod care are în context semnificația faptului că eforturile ființei umane de a se lupta cu și de a învinge natura sunt inutile, orice tentativă de remodelare a firii este imposibilă, omul având doar varianta integrării în armonia firii prin respectarea legilor acesteia. Însă situația este diferită pentru copilul care privește lumea dintr-o perspectivă inocentă și ludică, asumând statutul unui demiurg în miniatură și reconfigurând în sens creator universul, așa cum băiatul care găsește șarpele îl transformă în element al jocurilor sale, păstrând mereu conexiunea cu acesta prin atingere, fiindcă animalul devine parte din ființa lui, forță protectoare, totem încărcat de puteri care îl transcend.

Concluzii

Așadar, suntem de părere că Vasile Voiculescu rămâne un scriitor de actualitate, a cărui operă poate suscita interesul cititorului de astăzi, dornic să exploreze subtilitățile limbajului narativ, care au rezonanțe stilistice și multiple valori expresive, îndreptându-l spre sensuri fundamentale ale povestirilor și romanului, prin urmărirea unor nuclee simbolice și metaforice provocatoare datorită ineditului construcției lor și complexității semnificațiilor conținute. În egală măsură, Voiculescu poate interesa și cititorul mai apropiat de viziunea conservatoare, clasică, tradițională asupra lumii, oferindu-i acestuia ocazia de a regăsi elemente fascinante ce țin de spiritualitatea populară românească, pe fundalul unei atmosfere fantastice, a cărei ambiguitate se rezolvă în final sau nu pe deplin, păstrând astfel experiențele umane, uneori parțial, sub semnul misterului.

“Alexandru Ioan Cuza” University, Iași

Faculty of Letters

Ph. D. School of Philological Studies

Ph.D. Summary

Carmen Dimitriu

The Language and Style of Vasile Voiculescu's Prose

Coordinator,

Ph. D. Professor Eugen Munteanu

Iași, 2014

Introduction

Vasile Voiculescu's prose has always been a favourite of Romanian literary critics, which can be easily explained due to the fact that the texts are profoundly modern in form and content, because of the complex ideas which incite the reader and open many possibilities of interpretation. The narrative language is also quite complex, obviously marked by a poetic spirit, a lyrical atmosphere, due to its symbolical and metaphorical richness, constantly revealing original connotations, which create a fascinating ambiguity in context.

Our intention is to develop a complex stylistic analysis for some of the most representative texts in Voiculescu's prose, in order to underline the writer's originality: lexical-semantic fields which outline favourite themes and frequent motifs, morpho-syntactic elements which have stylistic implications in sentences and phrases, vocabulary combining popular and archaic terms with neologisms, phrases and idioms, stylistic

devices such as epithets, metaphors, extended comparisons, visual images.

Part I The Main Semantic Fields and Their Stylistic Implications

I.1. The Mythical and Magical Dimension of Existence

In the work *Introduction to Stylistics*, Dumitru Irimia speaks about literature, describing the way the language functions interact, stressing on the importance of the metaphorical principle, which leads to the creation of tension. Together with the metaphorical principle, we will also have in view other important elements which are related to the dynamics of the linguistic sign, such as maximum polysemy, the open significance and the changing significance.

There can be identified many semantic areas which have symbolic implications and poetic connotations, which we believe to be essential for a profound interpretation of the stories. The semantic fields are relevant in order to underline thematic lines,

literary motifs and certain symbols, all of these contributing to the understanding of the message. We can identify the following semantic areas: hunting, fishing, animals, agriculture, time, seasons, nature, love, feelings, music, creation, art, magic, the supernatural, life, death.

In the story entitled *Lostriga*, the semantic areas which are obvious from the beginning are those of water and demons, strangely associated with an apparently destructive beauty, such as the one of the fish which can turn into an attractive woman, invariably leading to death, and thus bringing to mind the myth of the sirens or the Romanian folk myth of the women called *iele*. The myths are given new meanings in an allegorical narrative, with rich and diverse possibilities of interpretation. These mythological feminine creatures become, for the Romanian writer, images / reflections of the divine ideal beauty, embodiments of perfection, which no human being, limited and mortal as it is, can contemplate without losing itself, hopelessly estranging itself from common reality. But this happens only

because a search for the spiritual origins of the being has begun, and the human unites with the the divine and the eternal. This is why the semantic areas of water and demons are very important for the creation of a fabulous, miraculous atmosphere at the beginning of the story, connecting it with folk mentality and thus anticipating the events. The supernatural experience of love, with ontological implications, of the young fisherman Aliman who is charmed by the shining woman-fish is anticipated, because miracles are open only to the innitiated and equally those who are estranged from society, alone, isolated, and thus more receptive, more sensitive, more open towards the sacred dimension of existence.

I. 2. The Social Dimension of Existence

After a number of stories quite serious in content, which place the events near the myths and the magical, opening the doors of the profound human spirit connecting it to the universal, we will look at other stories in which the playful and comic are stressed upon, with shades of humour and irony, while the themes are

no longer chosen from the inexplicable mysteries of life and the universe, but from the objective, sensible dimension of real world, which often make the poetic atmosphere disappear or show the fact that poetry is useless. It is the case with the story *Fata din Java*, where the narrator uses the frame story technique in order to tell a comic story which makes reality triumphant over the poetic.

Trying to give spiritual consistence to his limited and fragile mundane existence, the young poet-narrator withdraws from the world, in the privacy of his refreshingly cold and dark room, in order to devote himself to another type of burning - inner spiritual burning in search of poetic inspiration for a new book, idea which is underlined due to terms chosen from the semantic area of fire, the universal symbol of creation: *temperature, boiling, volcano, eruption*. Of course, the careful reader cannot miss the ironic side of this language in context and which is kept until the end of the story. Then we are shown that the poet accepts art as his destiny, as his most important spiritual experience,

ignoring the practical side of his job, of which we find out that helps him live a decent life. The terms quoted above reveal the complete devotion of the young poet, who is essentially full of energy and enthusiasm, who has the ability to withdraw from the daily chaos of common life, in search of the inner harmony and balance which facilitate inspiration.

Part II Morpho-syntactic Elements with Stylistic Implications

II. 1. The Stories

The story *Iubire magica* partially recreates the Faustic myth, placing the feminine character, similarly called Margarita, in the role of a witch-demon, who charms the poet, the character-narrator of the secondary story, included in the main one by insertion, the frame story technique. The Goethean knowledge experience becomes here erotic trance without deep ontological transformations or philosophical implications, which helps the narrator demonstrate the existence of archaic ritual and magical practices in rural areas with rich

folklore, situated, as it is the case here, on mountain tops difficult to reach, far from the world of modern civilization.

We have already noticed the fact that in the beginning of the story the narrator usually inserts a descriptive passage, landscape or portrait, which contains many anticipating suggestions outlining the development of the characters along the events of the story. Here we have the mountain landscape of the area where the poet travels together with his friend specialized in folklore, in order to discover the village.

On the morpho-syntactic level, we can notice many significant elements which are very expressive in context, suggestively sending the reader to a deep level of the story and thus contributing to the outlining of the artistic message. Firstly, we take a look at verbal time and we can identify the verb *am saltat*, in the compound perfect, which means that the characters will have to go through experiences which will essentially change the course of their lives, altering their views upon the world, as it is the case with the poet who eventually cannot

conceive a normal relationship with a woman, or with the folklore specialist, who dies because of trying to fight the magic of the witch-demon. Another idea is that of passing from the space of the civilized world and from measurable time to the archaic space of the mountain village, to renewable mythical time due to old rituals and magical practices. The place objects expressed by nouns *from the valley, in the precipice* underline the transition from a narrow space, that of the civilized world, limiting the inner impulses of the human being, to a world where these hidden desires are set free through secret rituals, such as the erotic trance which overwhelms the poet when meeting Margarita, apparently a genuine embodiment of Faust's Margaret. These significances are revealed by means of morphologic and syntactic elements, such as the attribute in the genitive *of a torrent*, expressed by a noun, and also the predicative element *stormy*, expressed by an adjective derived from *storm*, a word from the same semantic area like *torrent*, the area of nature, suggesting the unleashed forces of nature. On the metaphorical level, there is a correspondence between the elements of nature and the

inner universe of the character-narrator, thus suggesting the torrent of erotic passion in which he gets trapped by Margarita's charms and witchcraft, and also by the destructive nature of this passion. The space which is described expressively by the nouns *storm* and *torrent*, and also *stones* is one of geological transformations, thus indicating the discovery of a deep level of the subconscious, of the human being's emotions and feelings, a level where dark impulses are ambiguous and come in the form of a somewhat sacred attraction, which sets the spirit free, such as the eternal feminine spirit in the end of Goethe's *Faust*.

II.2. The Novel

The story of Zahei the Blind is a parable with philosophical and metaphysic implications, this idea becoming obvious due to an expressive noun in context such as *zanatecul / the idealist / the man estranged from himself*, in order to indicate the character's aspiration towards a supernatural ideal, towards the absolute, in the sense of a spiritualized existence. This interpretation is valid because the noun mentioned above refers to a type

of madness of those who have seen the fairies, being derived in Romanian from the word *fairy*, related to the goddess Diana, the embodiment of ideal purity on a spiritual level. Therefore, Zahei's madness is actually a form of spiritual awakening for the essential truth of the human being, which individualises the character and makes him appear insane, from the point of view of the common profane society. It is the madness, the insanity of those who see, as Camil Petrescu said in his famous play, *the dance of the fairies* and then cannot integrate an imperfect world, which is far from the ideal. The difference is the fact that Zahei is not yet aware of the significance of what happened to him, and this is why he will start a long journey of self discovery, in order to gain superior wisdom in understanding destiny.

The inner tension of the character is suggested, on the morpho-syntactic level, by the accumulation of nouns – attributes, such as *with fury, with spasms and clingings*, which next to the noun *a burst* stress upon the inner conflict, the torment of helplessness and the despair of blindness, the thirst for revenge against a

world which has rejected him, but this turns out to be beneficial in the sense of self knowledge for Zahei.

Thus we see that the character is still clinging to the real world, a place where he has never been able or eager to define his identity or build his personality. The fury and the burst, the spasms and the clinging show the depth of feeling of a morally strong man, who will never give in to fate without a fight, who never forgets his essential dignity and who can, as the Bible says, move mountains if he believes.

Part III Vocabulary, Idioms and Phrases, Stylistic devices

III.1. Vocabulary, Idioms and Phrases

As far as the artistic narrative language is concerned, Voiculescu's style is defined by two major features: the richness of vocabulary (comparable to that of Sadoveanu) and the innovation ability on the expressive level of language. In a modern period, the writer adheres to tradition, finding a form of literary expression which can justly be called classic and which

constantly reveals his inspiration and ability to create unique artistic imagery, of generating polysemantic terms, nuances of synonymy, semantic areas, while also reactivating the passive vocabulary (archaic terms, regional ones, old words, common language). At the same time, we can notice the use of neologisms and peculiar idioms and phrases. To all these we can still add the perfect semantic coherence and syntactic cohesion, two principles which wonderfully build the narrative language, giving it on the whole that rarely achieved balance and harmony between form and content, which is a landmark of great writers.

III.2. Stylistic devices

In the story *Aliodor the Snake*, the theme enlarges upon the famous myth of the domestic snake, which has very interesting connotations and symbolic implications, to be identified and revealed by the analysis of stylistic devices such as the metaphorical comparisons, the metaphors, the epithets (personifying or metaphoric, often in inversions).

The snake is metaphorically defined as *a softer thicker branch*, in order to express the idea that it is a part of the hidden force of the earth, an animal that has a mysterious connection with the deep rhythms of nature and that can establish a strong spiritual relationship communicating with the human being, the latter being more receptive to the sacred dimension of nature because it is a child. The softness of the snake is associated with heat, therefore essentially with the germinating power of the earth, and the consistency of its body seems to reveal an interesting structural similarity to the human being, this idea being stressed upon by the fact that the boy keeps the snake hidden under his shirt, attached to his body.

The epithet of the verb in the sequence *tried desperately* is an adverb of modality which signifies that the efforts of the human being to fight and conquer the rhythms of nature are useless, any attempt of reshaping the divine creation is impossible, as man's only option is to integrate the harmony of the universe and accept its eternal laws. Here the situation is different because the

child looks upon the world from an innocent playful perspective, assuming the position of the almighty creator on a lower level and thus creatively and originally reshaping the universe, just like the boy who finds the snake turns it into an object of his games, always keeping direct contact with it by touching it, because the animal becomes a part of him, a protective force, a symbol of the mysterious powers that transcend it.

Conclusions

Therefore, we strongly believe that Vasile Voiculescu remains a writer for modern readers, whose prose can interest them if they are willing to explore the depths of the narrative language, with its stylistic implications and the multiple expressive connotations, leading them to fundamental meanings of the stories and of the novel, by following some symbolic and metaphorical patterns which are inciting due to the originality of their structure and the depth of significance. Similarly, Voiculescu's prose may be of interest to the more traditional reader, who has a more

conservative perspective upon the world, offering him the opportunity to find again fascinating elements which are connected to folk Romanian spirituality, on the background of a fantastic supernatural atmosphere and its ambiguity is dissolved in the end or remains a secret, thus preserving the essential knowledge experiences of the human being under the shade of mystery.

BIBLIOGRAFIE

A. Ediții consultate din proza lui Vasile Voiculescu

- Voiculescu, Vasile, *Capul de zimbru*, ediție îngrijită și prefață de Marin Beșteliu, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1988.
- Voiculescu, Vasile, *Integrala prozei literare*, ediție îngrijită, prefață și cronologie de Roxana Sorescu, București, Editura Anastasia, 1998.
- Voiculescu, Vasile, *Proza*, ediție îngrijită de Roxana Sorescu, București, Editura Nemira, 2006.
- Voiculescu, Vasile, *Alcyon sau Diavolul alb: povestiri*, ediție și postfață de Florentin Popescu, București, Editura Albatros, 1992.
- Voiculescu, Vasile, *Căprioara din vis*, București, Editura Ion Creangă, 1973.
- Voiculescu, Vasile, *Zahei Orbul*, prefață de Roxana Sorescu, București, Editura Art, 2010.

B. Exegeza operei

- Apetroaie, Ion, *Vasile Voiculescu*, studiu monografic, București, Editura Minerva, 1975.
- Bădărău, George, *Proza lui Vasile Voiculescu: modalități de realizare a fantasticului*, Iași, Princeps Edit, 2006.
- Braga, Mircea, *Vasile Voiculescu în orizontul tradiționalismului*, București, Editura Minerva, 1984.
- Grăsoiu, Liviu, *Poezia lui Vasile Voiculescu*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1977.

- Grăsoiu, Liviu, *Voiculesciana*, București, Editura Nouă, 2008.
- Mincu, Marin, *Critice*, București, Editura pentru Literatură, 1969-1971.
- Oprea, Marius, *Adevărata călătorie a lui Zahei: Vasile Voiculescu și taina Rugului Aprins*, București, Editura Humanitas, 2008.
- Oprea, Nicolae, *Magicul în proza lui V. Voiculescu*, București, Editura Paralela 45, 2003.
- Oprea, Nicolae, *Vasile Voiculescu: monografie, antologie comentată, receptare critică*, Brașov, Editura Aula, 2006.
- Pandele, Rodica, Apetroaie, Ion, *Vasile Voiculescu*, București, Editura Eminescu, 1981.
- Podosu, Ion, *Universul prozei lui Vasile Voiculescu*, Cluj-Napoca, Limes, 2007.
- Pop, Marius, *V. Voiculescu în amintirea contemporanilor*, București, Editura Litera, 1989.
- Pop, Marius, *Vasile Voiculescu, peregrin prin veac: mărturie despre scriitor și opera sa*, București, Editura Litera, 1984.
- Postelnicu, Gheorghe, *Viața și opera lui Vasile Voiculescu*, București, EuroPress Group, 2012.
- Rotaru, Ion, *Scriitori români comentați*, București, Editura Recif, 1993.
- Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, București, Editura Cartea Românească, 1976.

- Spineanu, Claudia Ileana, *Stilul indirect liber în proza lui Vasile Voiculescu*, Iași, Editura Lumen, 2009.
- Zaharia-Filipaș, Elena, *Introducere în opera lui Vasile Voiculescu*, București, Editura Minerva, 1980.

C. Bibliografie teoretică

- Bachelard, Gaston, *Psihanaliza focului*, trad. București, Editura Univers, 1989.
- Bahtin, Mihail, *Probleme de literatură și estetică*, trad. București, Editura Univers, 1982.
- Călinescu, G., *Pagini de estetică*, București, Editura Albatros, 1999.
- Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, vol. 1-3, traducere de Daniel Nicolescu, Sanda Oprescu, Micaela Slăvescu ș.a., București, Editura Artemis, 1995.
- Coteanu, I., 1973: *Stilistica funcțională a limbii române. Stil, stilistică, limbaj*, București, Editura Academiei.
- Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Iași, Editura Polirom, 1998.
- Dan, Sergiu Pavel, *Fețele fantasticului*, Pitești, Editura Paralela 45, 2005.
- Eliade Mircea, *Eseuri. Mitul eternei reînnoiri. Mituri, vise și mistere*, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, București, Editura Științifică, 1991.
- Eliade, Mircea, *Mitul reintegrării*, București, Editura Humanitas, 2003.
- Eliade, Mircea, *Sacrul și profanul*, traducere din franceză

de Brândușa Prelipceanu, București, Editura Humanitas, 2000.

- Gheție, I., *Introducere în studiul limbii române literare*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982.
- Guerin, Louise, Maisonneuve, Huguette, *Analyse formelle d' un texte litteraire: le statu quo est-il possible?*, *Correspondence*, vol. 9, numero 1, sept. 2003.
- Haar, Michel, *Heidegger și esența omului*, traducere din franceză de Laura Pamfil, București, Editura Humanitas, 2003.
- Heidegger, Martin, *Ființă și Timp*, traducere din germană de Gabriel Liiceanu și Cătălin Cioabă, București, Editura Humanitas, 2003.
- Huizinga, Johan, *Homo ludens*, traducere din limba olandeză de H. R. Radian, prefața de Gabriel Liiceanu, București, Editura Univers, 1977.
- Ionescu Ruxăndoiu, Liliana, *Narațiune și dialog în proza românească*, București, Editura Academiei, 1991.
- Iordan, Iorgu, *Stilistica limbii române*, București, ediție definitivă, Editura Științifică , 1975.
- Irimia, Dumitru, *Introducere în stilistică*, Iași, editura Polirom, 1999.
- Irimia, Dumitru, *Structura stilistică a limbii române contemporane*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986.
- Jauss, Hans Robert, *Experiență estetică și hermeneutică*

literară, București, Editura Univers, 1983.

- Kayser, Wolfgang, *Opera literară. O introducere în știința literaturii*, București, Editura Univers, 1979.
- Kernbach, Victor, *Dicționar de mitologie generală*, București, Editura Albatros, 1983.
- Liiceanu, Gabriel, *Despre limită*, București, Editura Humanitas, 2004.
- Munteanu, Lucia-Gabriela, *Câmpul lexical-semantic, «drum» în limba română*, Iași, Editura Universitat, 2004.
- Pavel, Toma, *Mirajul lingvistic*, București, Editura Univers, 1993.
- Ricoeur, Paul, *Metafora vie*, București, Editura Univers, 1984.
- Todorov, Tzvetan, *Les genres du discours*, Paris, Ed. Seuil, 1978.
- Tohăneanu, G. I., *Dincolo de cuvânt. Studii de stilistică și versificație*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976.
- Tomașevski, Boris, *Teoria literaturii. Poetica*, traducere, prefață și comentarii de Leonida Teodorescu, București, Editura Univers, 1973.
- Vasiliu, Emanuel, *Introducere în teoria limbii*, București, Editura Academiei, 1992.
- Vianu, Tudor, *Arta prozatorilor români*, București, Editura Eminescu, 1973.
- Vianu, Tudor, *Despre stil și arta literară*, Editura

Tineretului, București, 1941.

- Vianu, Tudor, *Problemele metaforei și alte studii de stilistică*, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1957.
- Wellek, Rene, Warren, Austin, *Teoria literaturii*, în românește de Rodica Tiniș, cu un studiu introductiv și note de Sorin Alexandrescu, București, Editura pentru Literatură Universală, 1967.
- Zafiu, Rodica, *Diversitate stilistică în româna actuală*, București, EUB, 2001.